

Dommeren som det lette mål

Vi nærmer os i den grad jul – og i den bedste af alle verdener ville det nu vælte ned med sne, så stemningen kunne blive perfekt, og vi alle kunne synge med på 'White Christmas'. Men ak, det vælter godt nok ned, men det er med regn, hvilket giver det vådeste år nogensinde målt i Danmark. Min praktiske hustru konstaterer, at det skal da i det mindste ikke skovles, og det er selvfølgelig en fordel, når man som vi bor på en koteletgrund, hvor benet er lidt over 35 meter... Ellers har vi her i huset været ramt – og er det stadig – af forkølelse, hoste, hals osv. – ligesom det halve af resten af Danmark. Nu skal man jo ikke udbasunere sine dårligdomme i detaljer på tryk til resten af Danmark, men blot som en forklaring på, hvorfor denne klumme måske ikke bliver jordens længste eller mest inspirerede.

Men meget apropos mine seneste klummer om dommerens situation i ekstreme tilfælde og virkelighed kontra fantasi dumpede UEFAs magasin ind ad døren. Det har blæst hele forsiden op til at være et portræt af syv fremtrædende internationale dommere og den store overskrift 'No ref – no game'. Hvilket dækker over en UEFA-kampagne med det formål at skaffe flere dommere. Formålet er at skaffe 40.000 flere dommere på europæisk plan – og den kampagne skal vi på en eller anden måde lade os inspirere af eller måske endda hægte os på. Vi afventer med spænding nærmere detaljer.

'No ref – no game'. Jeg kan huske en fremragende promotion-video fra Færøerne for en lille håndfuld år siden, hvor man havde linet op til en fodboldkamp på højeste plan. Alle spillere på plads – men der kom ingen dommer. Og så almindelig rådvildhed, for hvad gjorde man nu? Det er den sædvanlige case med, at dommeren tages som en given ting. Han er et medlem af fodboldfamilien, men ikke nødvendigvis det mest fremtrædende, hvilket han heller ikke behøver at være. Bare tænk på det gamle (men dybt forældede) mantra, at den bedste dommer er ham, som man ikke bemærker. Det var muligvis en sandhed for 40 år siden, men det er det i den grad ikke længere. Men han skal være der, når der er brug for ham.

Den video fik mig til at tænke på den gamle venstrefløjsaktivist Carl Scharnberg, som var moderne i min gymnasietid i Yngre Stenalder, og som havde som en catchphrase 'Tænk hvis de lavede en krig og ingen kom'. Problemet nu er, at man kun savner dommeren, når han ikke er der. Vi skal væk fra den holdning, at dommeren er en given ting og bare en rekvisit. Dommeren er en aktør på linje med alle de andre inden for kridtstregerne. De fleste har forstået det – men det skal stadig ud i krogene, og klubberne skal også forstå, at de har et medansvar for at finde folk – hvis de stadig vil have dommere.

Som spillet har udviklet sig, er der brug for en dommer, som kan træde i karakter, når det er nødvendigt – men så i øvrigt holde sig i baggrunden. For hvis spillerne kan finde ud af at spille fodbold, er der jo ingen grund til at blande sig. Problemet er, at det kan de sjældent i 90 minutter.

Ellers må man sige, at ugen bød på endnu en omgang overskrifter, som næppe tiltrækker flere dommere. Og vi skal til Tyrkiet igen. Det må vel efterhånden kræve en forhøjet livsforsikring at dømme på de kanter – medmindre det kan karakteriseres som 'farlig sport', hvorefter det normalt slet ikke vil være dækket.

Denne gang var det endnu en klubpræsident, som gerne ville have sine 15 minutters berømmelse, da han trak sine spillere ud af kampen mellem Istanbulspor og Trabzonspor, fordi han var utilfreds med, at der ikke blev dømt frispark forud for en scoring til Trabzonspor. Ja, men hvad pokker havde han forestillet sig? Nu kan jeg tænke mig, at der ligger en tabt kamp og en megabøde – uden at jeg har taget stilling til noget som helst, men dette er dog så eklatant, at man næppe kan rejse tvivl om hændelsesforløbet, som jo også ligger på video.

Det er altså nærmest håbløst at være dommer under de forhold – hvis enhver kampafgørende kendelse kan resultere i masseudvandring eller som i sidste uge regulær vold. Så jeg priser mig endnu engang lykkelig for, at vi befinder os i lille Danmark, hvor ordene sidder løst, men knap så løst som andre ting.

Selve hændelsen er mere eller mindre uhørt. Jeg erindrer en VM-kamp for adskillige slutrunder siden, hvor en sheik (var det Kuwait?) entrede banen i utilfredshed med en straffesparkskendelse og trak sit hold ud. Han endte gudhjælpemig med at få omstødt straffesparket (og det var længe før nogen overhovedet havde overvejet at tænke på VAR). Og så har Anja Andersen i de glade Slagelse-dage vist også lavet næsten det samme i et stunt på håndboldsiden.

Man bliver simpelthen nødt til at have respekt for det forhold, at der er et antal spillere og et antal dommere, og det er dem, der afgør tingene, uanset om man kan lide det eller ej. Begynder man at tolerere udefra kommende indblanding fra sportsdirektører, klubpræsidenter eller andre gode folk, åbner man også op for tanken om matchfixing og andre grimme ting. Heroppe i den nordlige del af Europa har vi heldigvis et nogenlunde pragmatisk syn på de ting, men følelserne er nok tættere på overfladen, jo længere sydpå vi kommer.

Jeg har også observeret en tendens i det store udland, at hvis man har tabt en kamp, så er det dommeren, som man skyder på. Det gælder specielt sydpå, men England (og til dels Tyskland) er også kommet godt med). Det har været helt vildt i de seneste uger, hvor et hold dårligt nok kan tabe en kamp, uden at det dommerens skyld (eller VAR's skyld)). Dommerne må altså væk fra rollen som den evindelige prügelnabe. Hvordan i alvideste verden forestiller man sig, at man skal kunne rekruttere dommere til at stikke hovedet ned i den hvepserede?

Det er en rigtig ærgerlig klumme at skulle gå til jul på, men jeg ser det virkelig som et stort problem. Der er brug for en mentalitetsændring – og ellers er vi tilbage ved forsiden på UEFA Magazine: 'No ref – no game'. Og det er der vel ingen, som ønsker. Tænker vi på breddefodbolden herhjemme, er resultatet jo bare, at hvis der ikke dukker nogen dommer op, må klubberne selv klare det – og det er et ret heftigt kulturchok for de fleste, kan jeg godt sige. For én ting er at stå på sidelinjen og ansvarsløst bjæffe – det er noget helt andet at være fanget inde på midten med noget ansvar.

Det var måske ikke den mest positive klumme her op til jul – men den var nødvendig efter det seneste par ugers begivenheder med specielt henblik på Tyrkiet. Vi er nødt til at værne om de dommere, som vi har – og ikke mindst få rekrutteret nogle flere. Og så som den sidste og væsentligste opgave: få fastholdt dem. Mange forsvinder efter et år eller to, når de har mødt tilpas mange utilpassede spillere en tidlig søndag morgen. Så er det mere fredeligt at sidde hjemme foran pc'en i tørvejrs og spille FIFA. Spillerne dér hverken skælder ud eller forsøger at intimidere dig. Så hvis vi vil have fodbold ude i det virkelige liv, skal vi også have dommere.

Hvilket dog ikke skal forhindre mig i at ønske alle de læsere, der har hængt på så langt, en rigtig glædelig jul og tak for opmærksomheden i det forløbne år. Det gode nytår venter vi lige en uges tid med.